

syn til det Maal, det maa sætte sig selv, kan være tjent med at ordne sin Undervisningsplan saaledes, at Lærlingene omtrent ved det fyldte 12te Aar kunne naa det Maal, der betinger Optagelse i den lærde Skole." Inspektionen svarede, at den i Almindelighed bifaldt Tanken om at tilvejebringe en Forbindelse mellem det lavere og højere Skolevæsen, som virkelig kan bidrage til at trække alle gode Kræfter frem, og at den netop derfor meget beklagede, at man ved Loven af 1871 havde nedlagt de lærde Skolers to nederste Klasser, hvorved Forbindelsen gjordes meget vanskeligere; den mente imidlertid, at man turde haabe, at det hele Skolevæsen kunde modtage en Ordning, hvorefter de kommunale Skoler kunde føre deres bedst begavede og flittigste Elever saa vidt, at de ved Tolvaarsalderen kunde optages i de lærde Skoler, men erklærede for øvrigt, at den savnede det Kendskab til det lavere Skolevæsen, som var fornødent til at give nærmere Anvisninger om en saadan Ordning. Prof. Holbech anerkendte, at Forslaget hvilede paa en smuk og human, om end ingeniørlig ny Idé, men paaviste ellers udførligt dets mange Svagheder. Han erklærede det for ganske umuligt for de kommunale Skoler i Købstæderne og paa Landet at gøre deres Lærlinge modne til uden det fyldte 12te Aar at optages i en lærd Skoles nederste Klasse, i ethvert Tilfælde saa længe de nu gældende Fordringer ved Optagelsesprøven stod ved Magt, ja selv om man vilde stryge Fordringen ikke blot om Fransk, men ogsaa om Tysk ved denne Prøve. Han søgte Hovedgrunden dertil for Almueskolens Vedkommende dels i, at dens Lærlinge ikke fra Hjemmet kunde modtage nogen synderlig Hjælp til at faa deres aandelige Udvikling fremelsket, dels i, at Forældrene havde Ret til uden for Skolen i stort Maal at benytte Børnene til Arbejde for at bidrage til Familiens Underhold; fra Lærdskolens Side var en Forbindelse med den lavere Skole gjort langt vanskeligere, end den tidligere havde været, ved den Udvikling, der efterhaanden havde ført til Skolepengenes Forhøjelse, Indskrænkningen i Fripladser og Stipendier og endelig, hvad der var det aller værste og vilde undergrave selve den lærde Skoles Bestaaen, Nedlæggelsen i 1871 af de to laveste Klasser. Den lavere Skole, mente han endelig, kunde ikke være tjent med at ordne sin Undervisningsplan saaledes, at der tilstræbtes en Forbindelse med den højere, saaledes som denne nu var indrettet, idet den derved, for at kunne

forberede nogle enkelte af sine Elever til den lærde Skole, fjernedes fra at arbejde for sit egentlige Hovedformaal, at meddele den store Hovedpart af sine Lærlinge, dem, der fra den træde umiddelbart ud i Livet, en afsluttet og efter deres Behov afpasset Almindannelse.

Alle Aktstykker fra den saaledes indledede Behandling af Sagen bleve dernæst af Ministeriet sendte saavel til Statsskolernes Rektorer og de lærde Privatskolers Bestyrere som til Amternes Skoleraad og samtlige Skoledirektioner med Opfordring til dem om baade selv at udtale sig om det foreliggende Spørgsmaal og at foranledige lignende Udtalelser fra de Lærere og andre, for hvem Sagen kunde antages at have Interesse, og hvis Ytringer mulig maatte kunne bidrage til dens alsidige Belysning. Af de indsendte 77 Erklæringer viste det sig at 51 stillede sig mere eller mindre bestemt afvisende over for Tanken om at tilvejebringe den omhandlede Forbindelse; dels mente man, at den vilde være betænkelig eller ligefrem skadelig for Almueskolen, hvis Undervisnings Maade og Maal derved vilde forrykkes eller dog være stærkt udsat derfor, dels betegnedes det som ligefrem umuligt, at Almueskolen skulde kunne forberede selv godt begavede Lærlinge til Optagelse i den lærde Skole ved deres 12te Aar, endog om man satte Fordringerne ved Optagelsesprøven betydeligt ned og navnlig ikke forlangte noget nyere Sprog lært, hvilken Undervisning aldeles ikke hørte hjemme i Almueskolen. De øvrige Erklæringer viste svagere eller stærkere Sympati for Forbindelsestanken, men saa godt som i dem alle erkendtes det dog ogsaa for umuligt at bringe en Forbindelse i Stand i den af Rektor Berg foreslaaede Form, særlig da for Landsbyskolens og Købstædernes Friskolers Vedkommende; for at den skulde blive mulig, maatte dels disse Skoler høynes meget, dels maatte Lærdskolens komme dem meget stærkere i Møde, og i denne sidste Henseende anbefaledes navnlig Genoprettelsen af de nedlagte to Klasser. Særlig Omtale fortjente navnlig to Erklæringer, som foreslog en helt anden Vej til at skabe en organisk Forbindelse mellem de forskellige Arter Skolevæsen end den, Rektor Berg havde villet gaa; begge gik ud paa at overskære den bestaaende lærde Skole paa Midten. Skolebestyrer Jean Pio gik ud fra den bestaaende 6aarige Latinskole, som han vilde have delt i 1) en treaarig Middelskole, der skulde kunne modtage sine Lærlinge